

31.8.2018

Päivitetty 5.12.2018

Kysymyksiä ja vastauksia osakesäästötilistä

Mikä olisi osakesäästötili?

Asiakas voisi siirtää tilille rahavaroja, jotka sijoitettaisiin asiakkaan päätöksen mukaisesti edelleen listattujen yhtiöiden osakkeisiin.

Kuka voisi avata tällaisen tilin?

Tilin voisi avata kuka tahansa yksittäinen ihminen (luonnollinen henkilö). Tili voitaisiin avata myös alaikäiselle. Sen sijaan yritykset ja yhteisöt eivät voisi avata osakesäästötiliä.

Voisiko yhdellä henkilöllä olla useampi tili?

Samaan aikaan henkilöllä saisi olla vain yksi osakesäästötili. Palveluntarjoajaa voisi kuitenkin vaihtaa tilin avaamisen jälkeen ilman veroseuraamuksia.

Mitkä yritykset saisivat tarjota näitä tilejä?

Osakesäästötiliä saisivat tarjota pankit ja sijoituspalveluyritykset ja niitä vastaavat Euroopan talousalueelle sijoittautuneet palveluntarjoajat.

Kuinka paljon tilille voisi siirtää rahaa?

Tilille voisi siirtää enintään 50 000 euroa.

Entä jos tilin sijoitusten arvo nousee yli 50 000 euroon?

Tämä 50 000 euron raja koskisi tilille siirrettävän rahan määrää. Sijoitusten arvo voisi nousta tätä suuremmaksi tai laskea tätä pienemmäksi.

Esimerkki:

Asiakas on sijoittanut tilille 10 000 euroa, ja tilillä olevien osakkeiden arvo on noussut 100 000 euroon. Asiakas voi edelleen sijoittaa tilille 40 000 euroa lisää.

Voisiko tilille siirtää muuta kuin rahaa, esimerkiksi osakkeita tai rahasto-osuuksia?

Ei voisi.

Mihin tilin varoja voisi sijoittaa?

Varoja voisi sijoittaa

- pörssiosakkeisiin
- monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena oleviin osakkeisiin (Suomessa esimerkiksi First North -kauppapaikka).

Voisiko varoja sijoittaa ulkomaisiin osakkeisiin?

Ulkomaisiin osakkeisiin voitaisiin sijoittaa samoin edellytyksin kuin suomalaisiin osakkeisiin.

Miten tuottoja verotettaisiin?

Asiakas maksaisi sijoitusten tuotoista veroa siinä vaiheessa, kun hän nostaa tililtä rahaa. Tuotto olisi verotettavaa pääomatuloa. Toisin sanoen veroa ei menisi siinä vaiheessa, kun tilillä käytäisiin arvopaperikauppa ja siitä syntyisi myyntivoittoja.

Miten verotettavan tulon määrä laskettaisiin, jos asiakas nostaisi vain osan varoista?

Nostetuista varoista verotettavaa pääomatuloa olisi se osuus, joka vastaa tuoton osuutta tilillä olevien varojen käyvästä arvosta nostohetkellä.

Esimerkki:

Asiakas on siirtänyt tilille rahaa 10 000 euroa, ja sijoitusten arvo on noussut 11 000 euroon. Tuotto on siis yhteensä 1 000 euroa. Jos asiakas nostaa puolet tilin varoista eli 5 500 euroa, verotettavaksi pääomatuloksi lasketaan vastaavasti puolet tuotosta eli 500 euroa.

Miten tuottoja verotettaisiin, jos tili jäisi perinnöksi?

Osakesäästötiliin liitettyllä arvo-osuustilillä ja talletustilillä olevat varat otettaisiin perintöverotuksessa huomioon kuten millä tahansa muullakin vastaavalla tilillä olevat varat. Varat arvostettaisiin perintöverotuksessa näin ollen kuolinhetken käyvän arvon mukaan. Säästäjän kuoleman vuoksi tapahtuvasta osakesäästötilin lakkaamisesta ei aiheutuisi tuloveroseuraamuksia. Perillisen luovuttaessa osakkeita edelleen katsottaisiin osakkeiden hankintamenoksi perintöverotuksessa käytetty verotusarvo.

Miten osakesäästötilin tappiot voisi vähentää verotuksessa?

Tilillä syntyviä tappioita ei voisi vähentää verotuksessa. Jos osakesäästötilin säästövarojen käypä arvo olisi osakesäästötili lopetettaessa alempi kuin osakesäästötilille tehtyjen rahasuoritusten nettomäärä, muodostuisi osakesäästötilille tehtyjen rahasuoritusten nettomäärän ja säästövarojen käyvän arvon erotuksesta osakesäästötilin tappio. Osakesäästötilin tappio olisi vähennyskelpoinen veronalaisista pääomatuoloista sinä vuonna, jona osakesäästötili lopetettaisiin. Jos muut pääomatulot eivät riitä osakesäästötilin tappion vähentämiseen, muodostuu jäljelle jäävästä tappion määrästä pääomatulolajin tappio, joka on vähennyskelpoinen kymmenen vuoden ajan.

Miten verotettaisiin osinkoja, joita sijoituksista kertyy?

Osinkoa verotettaisiin samalla tavalla kuin muita tuottoja. Niistä menisi veroa siinä vaiheessa, kun asiakas nostaisi varoja tililtä. Osingot voisi pitää tilillä tai sijoittaa uudestaan osakkeisiin.

Maksaisiko sijoittaja vähemmän veroja kuin suorissa sijoituksissa?

Veroja sinänsä maksettaisiin saman verran kuin suorissa sijoituksissa ja osinkojen osalta jopa enemmän. Sijoittajalle syntyisi kuitenkin etua veronmaksun lykkääntymisestä. Jos varoja ei nostettaisi tililtä, lykkääntyisi tilillä syntyneiden tuottojen verotus jopa kymmenillä vuosilla.

Miten uudistus vaikuttaa valtion verotuloihin?

Kokonaisvaikutus riippuisi siitä, miten houkuttelevaksi osakesäästötili koettaisiin ja kuinka paljon niitä otettaisiin käyttöön. Valmistelun yhteydessä on arvioitu, että esimerkiksi vuonna 2025 uudistus pienentäisi valtion verotuloja noin 100 miljoonaa euroa, jos taloudessa ja pörssin kehityksessä ei tapahdu suuria muutoksia viime vuosiin nähden.

Milloin sijoittajat voisivat avata osakesäästötilejä?

Jos uudistus etenee suunnitellusti, sijoittajat voisivat avata tilejä vuoden 2020 alusta.

Miten säästöhenkivakuutusten, kapitalisaatiosopimusten ja vapaaehtoisten eläkevakuutusten verotus muuttuisi?

Säästöhenkivakuutuksen ja kapitalisaatiosopimuksen perusteella maksetuista suorituksista olisi veronalaista nykyiseen tapaan vain tuotto eli henkivakuutusyhtiön säästäjälle maksamien maksujen ja säästäjän tekemien maksusuorituksen erotus. Verotuksen ajankohta muuttuisi samaksi kuin osakesäästötilin tuoton verotuksessa. Nostetuista varoista verotettavaa pääomatuloa olisi se osuus, joka vastaa tuoton osuutta säästövarojen käyvästä arvosta nostohetkellä. Nykyisin verotettavaa tuottoa katsotaan nostetun viimeiseksi.

Samaa verotustapaa sovellettaisiin vapaaehtoisin määräaikaisiin eläkevakuutuksiin. Muutos ei vaikuttaisi verotuetuihin vapaaehtoisin yksilöllisiin eläkevakuutuksiin.

Koska sopimuksen kohteena olevat varat omistaa henkivakuutusyhtiö, niihin ei liity samoja osinkoverotusta koskevia kysymyksiä kuin osakesäästötiliin.

Osakesäästötilin tapaan myös säästöhenkivakuutuksen, kapitalisaatiosopimuksen ja määräaikaisen eläkevakuutuksen tappio olisi vähennyskelpoinen sopimuksen päättyessä.

Elinikäisen vapaaehtoisen eläkevakuutuksen perusteella maksettavasta eläkkeestä katsottaisiin veronalaiseksi pääomatuloksi se osa, joka ylittää maksettujen vakuutusmaksujen määrän jaettuna vakuutetun ikäisen henkilön elinajanodotteella sinä vuonna, jona eläkkeen maksaminen alkaa.

Eräisiin keinotekoisluonteisiin vakuutus sopimuksiin toteutettuihin järjestelyihin sovellettaisiin erityistä verotusmenettelyä, jos verovelvollinen voi vaikuttaa sopimuksen kohde-etuuteen liittyvien omistajalle kuuluvien oikeuksien käyttämiseen (esimerkiksi äänivallan käyttäminen yhtiökokouksessa). Sijoituskohteille kertyneet tuotot verotettaisiin verovelvollisen sen verovuoden tulona, jona tuotot ovat kertyneet vakuutusyhtiölle ja jona ne ovat olleet nostattavissa.

Miten uudistuksen valmistelu on edennyt?

1. Hallitus linjasi uudistuksen toteuttamisesta budjettiriihessä elokuussa 2018.
2. Valtiovarainministeriö valmisteli muutokset rahoitusmarkkinalainsäädäntöön ja verolainsäädäntöön syksyllä 2018.
3. Lakiluonnokset lähtivät lausuntokierrokselle lokakuussa 2018.
4. Valtiovarainministeriö kävi läpi lausunnot ja teki niiden perusteella tarvittavia muutoksia lakiluonnoksiin.
5. Hallitus antoi esityksensä 5. joulukuuta.
6. Eduskunta voisi hyväksyä lait kevätistuntokaudella 2019, ja niitä sovellettaisiin vuoden 2020 alusta.